

Naročnina: doma na sküpnih naslovih mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.
V inozemstvo mesečno 6 Din z M. Listom, M. Ogračkom i kalendarom letno 100 Din.
Plačati se mora bar mesečno naprej.
Štev. položnice 11806.
Rokopisi se ne vračajo.

NOVINE

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.
Cena oglasov: —
Maribor
oglasiti do 10 reči 5 Din.,
više vsaka reč 1 D. 50 p,
i oglasna taksa posebi.
Popust po dogovori.

G. Milač Simon prof.
Majstrova ul. 3.

Darujem te teden svoje molitve, trpljenje i delo: naj sklene naša država konkordat s Svetov Stolico, ki bo v popolnosti čuvao pravice Cerkve.

Ka smo sklenili 27. decembra.

V pozivi „V lübezni za lübezen“ se je vrednik Novin obrno na naše gospode duhovnike, svecke gospode, na bogoslovce i akademike pa na našega kmetskoga i delavnoga lüdstva sinove, na sotrudnike i dopisnike naših listov, naj njemi do 8. dec. dajo odgovor, da li so pripraveni sodelovati pri naših listaj v te namen, da tej tolažijo Srce Jezušovo z zagovorom istine, pravice i da se siromaki podpirajo.

Vrednik je dobo 31 podpisanih izjav, z šterim je zastopan duhovniški, svecko-izobraženi, kmetski i delavski stan. Celi naš vereni narod. Na Boga ščemo zidati, ar dobro znamo, ka ki ž njim ne zida, tisti podira. Nišče ne glasi vekše istine, kak Kristuš, zato ščemo njegovo istino glasiti mi. Nišče ne tak lübo siromake z djanjom, kak On, zato ga ščemo nasledovati. Mi neščemo hujskati, nego miriti. Najležeje delo je koga hujskati, a najzmetnejše je nahujskane miriti. Mi smo si to najzmetnejše delo zvolili. Kristušov mir ščemo sejati ž njegov dejanskov smilenostjov.

S tem duhom smo prišli vküp 27. dec. preminočega leta v Črensovcih na vredništvu Novin. Zbralo se nas je 15, duhovniki, bogoslovci i svecki izobraženci. V lepoj složnoj lübezni, ki je od nekda venčala našega naroda voditele i jih pripelala do zmage, smo se zbrali na sestanek, ga vodili i srečno, mirno, v lübezni dokončali. Lübimo svoj narod, celi narod, predvsem pa po božoj voli tisti del naroda, ki žive že prek jerozero let v Slov. krajini, gde nam je zibelka tekla. Iz te lübezni do svojega lüdstva smo sklenili,

1. da pripoznamo potrebo domačega tiska i da ga ščemo gordržati.

2. Da so naši listi: Novine, Marijin List i Marijikin Ograček na visini i da po dühi celo prekosiyo vnoye drüge liste.

3. Da bomo širili naše liste z dopisüvanjom v nje i z prporočilom na vse kraje.

4. Da vsakoga, ki ga vodi lübezen do Boga i bližnjega, vzememo v svojo vojsko, ka lejko dela za svoj narod po naših listaj, naj se samo prijavi.

5. K vüzmi bomo meli ešče eden sestanek, na šterom določimo pravila za naše društvo.

To je bilo v glavnom. Ti sklepi nakoliko se vidijo na prvi pogled malopomembni, natoliko so važni i prevažni za nas. Z tiskom od vseh krajov je prišlo med naše mehkočütece lüdstvo dosta pohüjšlivoga. Vera i jakost je pri vnoгих začela pešati pod vplivom slaboga tiska. Na braniki proti tomi slabomi vplivij je ostao domači trdno vereni tisk. Nadale pa potrebe, istinske potrebšćine našega kraja ne so se i ne so se mogle v niednom drugom tiski tak zagovarjati, kak v domačem, pa tüdi v bodoče se ne morejo. Zato je neobhodno potreben dober krščanski domači tisk. Teva dva razloga sta združila vse tiste, ki istinsko lübijyo naše lüdstvo, ki ne iščejo sebe, nego dobrobit njegov. V tom je važnost teh sklepov. Lübezen do Boga i bližnjega je odprla vsa dobrohotna srca i odtirala vnoги pomislek proti domačemu tiski.

Zdaj že vsaki sprevidi, da je hujskanje i agitacija proti domačemu tiski napravo skriti sovražnik, šteromi so nasedli tüdi nešterni domačini.

Na sestanki je bilo omenjeno neko pismo, štero nam je prišlo do rok i v šterom so sovražniki našega lüdstva, sovražniki krščanskoga

mišljenja, sovražniki mirü i lübitelje penez pa časti z žepov i na ramaj našega lüdstva zahtevali: da se Novine prepovejo. Ki je zaspan, ki dremle, naj njemi to pismo odpre oči, pa naj podpira lübitela svojega, naše

Novine.

Proslava 60 letnice g. Klekla v Črensovcih.

30. dec. 1934. je prosvetno društvo v Črensovcih obhajalo 60 letnico našega voditelja preč. g. Klekl Jožefa.

Spored proslave:

1. Pozdrav društvenoga predsednika jubilanti.
2. Moški zbor, zdravica: Bog živi vas.
3. Pozdrav občinskoga predsednika.
4. Govor preč. g. Halasa Daniela.
5. Deklamacija.
6. Moški zbor: Morski zvezdi.
7. Govor g. Kolenko Ivana.
8. Moški zbor: a) Moj deklič, b) U je pa Krajčič posvava (koroška narodna), c) Pa moje ženke glas.

G. Žerdin Martin, predsednik prosvetnoga društva, je z lepimi rečmi pozdravo navzočega g. jubilanta i razložo pomen proslave. Občinski predsednik g. Horvat Anton je pozdravo jubilanta i se njim zahvalo v imeni črensovske občine za vse trüde, štere je za njo žrtvüvao. Zaklicao njim je na zadnje, naj jih dober Bog občuva šče vnoyo let na hasek črensovskej občini i celoj krajini. G. Halas Daniel, lendavski paplan, so v svojem govori razložili navzočim velki pomen g. slavlence za našo Slov. krajino. Pet glavniy reči so posebno povdarili: 1) versko delo preč. g. Klekla Jožefa. Pred dobrimi trestimi leti je versko življenje našega lüdstva bilo mrtvo, mlačno. Pri spovednici i obhajilnom stoli malo vernikov. Trije mladi gg. kaplani: † Sakovič, † Baša i Klekl so pa prinesli v to mlačnost svojo gorečnost i začnoli so dramiti naše dedeke i očeve vsakši v svojoj fari. Sad njüve gorečnosti ne bio zabadao. Ešče dnesden se vidi, na šterih faraj so bili: Tišina, Beltinci, Bogojina, Turnišče, Črensovci so v verskom pogledi med prvimi.

2) narodno delo. Že kakti bogoslovec so g. Klekl meli zveze z brati onstran Müre. Pisali so si. Gda so prišli za Tišino za kaplana k velkomi narodnomi būditeli Ivanocyji, so šteli dati na svetlo mali list: Prijateo mladine. Oblast ga je prepovedala, ar je vidila v njem narodnoga būditela. G. Klekl so si te zgučali: „No, če se vogrška država zboji toga maloga slovenskoga lističa, te je na slabij nogaj.“ Malo za tem so z g. Ivanocyjom vđdali Kalendar Srca Jezušovoga. Nato Marijin list i Novine, štere so prav posebno med bojnov pripravljale lüdi za velki den oslobojena. Po prevrati je magjarski odposlanec prišeok g. Kleklni, da bi se z njimi pogodo za Slovensko krajino. Ali g. Klekl, zbrani s svojimi prijateli v svojem stanüvanji, so odposlanci naznaniti, da neščemo biti več pod Magjarskov, nego se ščemo združiti s svojimi brati onkraj Müre. Na velkom narodnom shodi v Ljutomeri pa je g. Cigan Jožef, zdajšnji cestni nadzornik v Črensovcih, prečteo deklaracijo, štero so sestavili g. Klekl i povedali, da se z veseljom pridružimo Jugoslaviji. Če ne bi bilo g. Klekla i Novin, bi nam šče dnes den mačha Magjarska rezala vsakdenešnji krüj. Svoje narodno delo so g. šestdesetletnik nadalüvali ves čas, kak so bili poslanec.

3) gospodarsko delo. Naše lüstvo je siromaško, ar nas je dosta i ne zraste zadosta krüha na domačoj zemli. G. jubilant so spravljali naše lüdi na delo v tüje države: Nemčijo, Francijo, Ameriko. Doma so pa pomagali siromakom s posojilnicov, z agrarnov zadrugov, največ pa z agrarnov reformov.

4) prosvetno delo. Magjarska se za izobrazbo našega lüstva dosta ne brigala. Naravnoč ovirala jo je. Gosp. jubilant so tüdi v tom pogledi največ vćinoli za nas s tem, da so vćili naše lüdi s svojimi listi: Kalendarom, Novinami, M. listom. To so bili skoro edini listi, šteri so zvün šole ešče kaj dali našim lüdem. Dobro pa so znali g. jubilant, da lüstvo najležeje vćijo i ga izobrazüjeyo šolani domačini. Tej svoje lüstvo najbolje razmijo i vidijo njüve potrebe. Zato so taki po prevrati terjali gimnazijo v Soboti, gde bi se najležeje šolali sinovje naših starišov. Gimnazijo mamo, ali na žalost ešče zdaj ne popolna.

5) dobrodelno delo. Lübezen do siromakov ne dopüšća, ka se ne bi brigali za nje. Srce g. slavlence je puno lübezni do sirot. Ne mine den, da se ne bi čüla z njüvij vüst reč siromak, sirota. Vskdar mislijo na nje. I lejko pravimo, da je gnjesden njüva glavna skrb ravno skrb za siromake. Zato so že davno mislili na dom, v šterom bi zbrali vse siromake i jim dali s streho z vsakdanešnjim krühom. Dom sv. Frančiška v Črensovcih bi že stao, če ne bi denešnja stiska zavrla njüvoga dela. Pa mamo že dom v Turnišči i v Soboti. Začetek je, trebe nadalüvati.

6) delo v črensovskej fari. Naša fara je bila zapüšćena pred prihodom g. Klekla kak kaplana v Črensovce. Lüstvo je bilo mlačno. Razširjene so bile vnoye slabe navade: plesi, pijančüvanje, kermine itd. Cerkev sama je bila zapüšćena. Pod zdreti, da si lahko spadno, če si ne pazo. Svetniki sporeteti, šteri brez pou roke, šteri brez prstov, brez nosa, brez vühe. G. Klekl, tedajšnji kaplan so dosegnoji, da se je vse to popravilo i da je zdaj črensovska cerkev edna najlepšij v našem kraji. I da je tüdi versko življenje v črensovskej fari najbolje razvito, ide hvala g. 60 letniki. To je v prvoy vrsti sad njüvoga dela.

Za vse to ogromno delo za naše lüstvo pa žnjejo ka? nezahvalnost vnoгих neprijatelov. Ali to jih ne stere, ar ne iščejo hvale, ar ne delajo za plaćilo na tom sveti nego za plaćilo na drugom sveti. Sami jih vidite, da nemajo nikaj. Živijo siromaško. Pred Oltarskim Svestvom iščejo moči. I gda vidijo, da je tüdi Jezuš meo neprijatele, pa je bio Bog, i na krüz so ga dali pribiti celo židovski duhovniki, se povrnejo vkrepleni za nove borbe. Vodi jih lübab do našega lüstva. Povraćüjmo to lübab z lübavjov i zahvalnostjov. Molimo za g. 60 letnika Klekla, naj nam jih dobi Bog ohrani šče vnoyo let!

Pesmi so jako lepo zospevali domači dečki. Gdč. Lutar Elizabeta, učiteljica na razpoloženi je pač pokazala svoje zmožnosti za vodstvo pevskoga zbora. Želeti bi bilo samo, da bi se te pevski zbor razširo.

Preč. g. Klekl Jožef, ki so bili pri proslavi navzoči so se na konci lepo zahvalili prosvetnomi društvi za proslavo, štero so nej šteli sprijeti za svojo osebo, nego so jo obrnoli Bogi na čast. Bogi ide čast, če so kaj dobroga vćinoli za lüdi, tak so pravili, ar brezi bože pomoči nikaj ne bi mogli. Vse pa, ka so delali, so delali za lüdi, da bi nam kak najlepše življenje spraviti. Tak bodo delali ešče tüdi naprej, dokeč de jih Bog čüvao.

Za 60 letnino g. urednika.

Pri Tebi se je s pesmijo začelo, zato naj pesem preleti vse Tvoje delo, Tvoje velike, besede večnega življenja, sad javnega in skritega trpljenja. —

Prva Troja melodija je zatrepetala: hvala Srcu Jezusovemu jo je narekovala! Še zdaj jo čüješ tu in tam, če najdeš pravi božji hram.

Po tem si kot s soncem posvetil v žarišće:

„Tabernakelj glejte, ljubezni ognjišće!“ „Hodi k oltarskomi svestvi“, da najdeš mir v svetcov občestvi! —

Tak trdo je srce ljudi, po materini roki hrepeni. Srce Jezusovo je kriknilo: „Po Mariji sem na svet prišlo!“ Tako se je rodil „Marijin list“, le Bog ve kolikim v korist!...

Kot njegov vsakoletni venec pa „Kalendar Srca Jezušovoga“, da kaže prebogati studenec neumljive, največje ljubezni Bogačloveka. —

Časov stiska vse silneje kipi in v novih bolečinah še „Novine“ rodi: Vsaj enkrat na teden, sveto število sedem, tak čüjemo Vaše „Novine“ in küjemo svoje duše. Da bodo katoliške akcije glasilo, smo pred kratkim zaznali, da bo s tem se speče vzbudilo, smo se najbolj vzradovali.

Svetovna vojna je besnela prek nas, za seboj pa nalivala strup, v srca najmlajših peklenki obup — Brez radia ste Vi zaznali glas proseče mladine, upa domovine.

„Marijikin ograček“ je prišel na svet, Marija, Devica-Mati, naj čüva naš cvet!

Kdo naj Te doseže, Ti večnosti gora? Vsak že pred tiskom Tvojim onemeti mora!

Šestdeset si že preživeli, Kdo bi pri tem ne osivel? Tvoji srebrnobeli lasje pa morda še več govore! Da je njih sneg kak z nebeških gorä, kjer je — Tvoje srce domä...

Pot je zdaj zate nehäl, najmlajši, nov rod Ti je roko podal!

Napoleona na slici ste videli kdaj? Če ne, pa pogledite slavlence zdaj! In mnogo, mnogo več, Ker Njegov je duhovni meč, ki ne osvaja le Europe carstva, nego rajske večnosti vladarstva!

Nasmehnite se ob siju Njegovih oči: Iz njih nebeska radost govori...

To pesem je spisao č. g. Camplin Ivan, letošnji novomešnik iz Bogojine. Deklamirala jo je Kolenkova Trezika na proslavi v Črensovcih.

NEDELA.

Gospod, če ščeš, me moreš očistiti. I Jezus je pravo: Ščem, bodi čisti.

V. Naj se zdigavle, Gospod, moja molitev.

O. Kak kadilo pred tvojim licom. Molim'o. Vsemogočni večni Bog, zgledni se milostno na našo slabotnost i stegni v našo obrambo desnico svojega veličastva. Po Gospodi našem . . .

O. Amen.

Nedela po Treh Kráľaj tretja.

Evangelijom sv. Mataja vu VII. tali. Vu onom vrcmeni: Gda bi doli šo Jezus z gore, nasledivalo je njega vnogo ljudstva; i ovo gobavec pridoči, molo ga je, govoreči: Gospodne, či ščeš, moreš me očistiti. I vó vtégovni Jezus roko, dotekno se ga je, govoreči: Ščem, očistiti se. I taki je očiščena goba njegova. I veli njemi Jezus: merkaj, nikomi ne povej: nego idi, pokaži se popi i daj dar, šteroga je zapovedao Mojzeš na svedočanstvo njim. Gda bi pa notri šo v Kafarnaum, pristopo je k njemi stotnik, proseči ga i govoreči: Gospodne, sluga moj leži v hiži z žlakom vdarjeni i krotko se mantra. I veli njemi Jezus: Jas pridem i ga zvrčim. I odgovoreči stotnik, pravi: Gospodne, ne sam vreden, ka bi šo pod streho mojo, nego povej samo reč i ozdravi sluga moj. Ar sem i jas človek pod oblastjov postavljeni, imajoči pod menom junake i velim etomi: idi i ide; i drugomi: pridi i pride; i slugi mojemi: včini eto i včini. Slišavši pa Jezus, čudivao se je i nasledivajočim pravo je: zaistino velim vam, ne sam najšao teliko vere vu Izraeli. Velim pa vam; ka vnogi od sunčenoga izhoda i zahoda prido i sedeli bodo z Abrahamom, z Izakom i z Jakobom vu kraljestvi nebeskom: sinovje pa kraljestva se vó vržejo vn zvošnešjo kmico: tam bude jokanje i zobno škripanje. I velo je Jezus stotniki: idi i kak si vervaov, tak ti naj bude. I ozdravo je sluga vu onoj vóri.

„Berilo iz pisma svetoga apoštola Pavla Rimljanom (12, 16-21) Bratje! Ne bodite sami pri sebi modri. Nikomi ne povračajte hüdoga s hüdum; trüдите se za dobro pred vsemi ljudmi v miri. Ne delajte si, prelübi sami pravice, nego dajte prostor božoj jezi; zakaj pisano je: „Meni ide maščüvanje, jaz povrnem, govori Gospod“. Nego, „če je tvoj neprijatelj lačen, njemi daj jesti; če je žeden, daj njemi piti; če najmre to delaš, njemi žerjavico zbiraš na glavo“. Ne daj se premagati s hüdum, nego premagaj hüdo z dobrom“.

Si že gda občüto v svojoj düši nekše posebno razpoloženje, mir, zadovolnost, moč ali kak bi ti že povedao, da bi me razmo; razpoloženje, v šterom bi obino celi svet i bi ga pritisno na svoje srce kak svojega brata. Razpoloženje, v šterom bi bio pripravljeni rajši trpeti kak ešče ednok premišleno krivico včiniti Bogi ali svojemi bližnjemi. Minute takšega čütenja düše so čas posebnoga obiskanja božega. Milost boža trka na vrata bole kak gda inda. Gotovo si že sam občüto to posebno düševno sladkost. Gda si jo občüto? Če premisliš, spoznaš, da te, gda si včino nekaj dobroga, nekaj plemenitoga.

Če ti je že dugo glodao črv v srci zavolo kakše krivice, ki si jo komi včino, pa si zavolo toga nemira šo i si krivico popravo — si začüto to düševno sladkost.

Če si prišeo s kom naskriž zavolo kakše reči, tak da sta več nanč gučala ne eden z onim, čeravno bi se radiva pomirila, pa si se ojunačo i podao nasprotniki prijateljsko roko — si začüto to düševno sladkost.

Če je prišeo k tebi siromak, ves obväpani zavolo svojega siromaštva, pa si njemi ti od svojega podaro telko, da si ga rešo nevole, si čüto to sladkosti.

Kda si se zaistino dobro, skesano spovedao svojih velikih grehov i si skleno lepše živeti, si začüto to sladkost.

Kda si se odpovedao vsemi posvetnoma, vsemi bogastvi v vsakšoj časti, gda si se z vsem srcem zročo dobromi Bogi, te je tvoje srce kušalo to sladkost.

Ne je človeča sreča zemeljsko bogastvo, ne čast, ne hvala ljudi. To rodi v düši samo nemir, straj, ka mogoče ne zgübum.

Sreča človeška je mir srca. A ta mir kuša samo tista düša, štera spunjave dobre tanače sv. apoštola Pavla, štere čtomo zgoraj v denešnjem berili.

V Boga zavüpaš, njemi se potož, pri njem išči pravice, pri njem plačila, pri njem tolažbe, v njega se vsega potopi, pa ti bo sunce blaženosti najlepše sijalo.

Politični pregled.

Naša narodna banka. Finančni minister je držao govor pri upravnom odbori Narodne banke i jasno povedao, ka inflacije ne bo, ar bi s tem zgübili vlagateje vrednost svojih penez. Pač pa se znižajo obresti pri Narodnoj banki na 5%, ka dužniki plačajo menše obresti.

Volitve senatorov. V našoj bavnovini sta vloženi dve listi, edne nosilec je g. Žebot Franca, bivši narodni poslanec Slovenske ljudske stranke, druge pa Dr. Drago Marušič, minister za socialno politiko, bivši naš ban. — G. Žebota liste je sodišče ne potrdilo zato, ka so predlagatelje ne bili na ednoj listi, nego na večih.

Podatki Zveze narodov od glasanja v Posaarji. Tajništvo Zveze narodov objavlja sledeči uradni izid ljudskoga glasanja v Posaarji januara 13.: Glasati je smelo 539.542 düš, glasalo je 528.704, to je 97.9%. Za Nemčijo je glasalo 476.089, to je 90.08%, za samostojnost pod upravov Zveze narodov 46.613 ali 8.87%, za Francijo 2083 ali 0.4%. Nevalanih glasov je bilo 901. — Proti svojoj staroj domovini so glasali socialni demokratje, ali marksisti. To ne nikaj novoga. Marksisti so mednarodna stranka, štera bije razredni boj proti vsakomi stani, proti vsakoj pravici, naj samo hasni sebi, ali bole povedano, naj hasni voditelom milijonarov, ki vodijo nesrečno, trpeče delavstvo v te sovražni boj, sami se pa mastijo z žülov siromaškoga naroda. Kak je marksistom vera *privatna zadeva*, ravnotak njim je tüdi domovina privatna, zasebna zadeva. Kajti prave, od Kristuša zapovedane lübezni do domovine nišče ne more meti, koga ne vodi trdna vera v Boga. Brez Boga lübezen do domovine v prvoj teškoči odpove. To nam kažo tüdi dogodki po glasanju v Posaarji. Socialni demokratje na jezere bežijo prek granice. Rusija njim je že ponüdila roko, naseli je poleg Moskve i de se te kraj zvaov: Rdeče Posaarje.

Posaarsko glasanje pri Zvezi Narodov. Zveza Narodov je na svojoj seji pretresla glasanje v Posaarji i prišla do zaključka, ka je glasanje bilo pravilno, zato se pa te kraj more k Nemčiji nazaj prikapčiti. Teškoča je bila samo v tom, ka je Francija zahtevala razorožitev Posaarja, Nemci so ga pa šteli oborožiti. Nazadnje sta se pa obe državi sporazumeli i de Posaarje ravnotak moglo zgübiti svoje trdnjave, kak je zgübito Porenje, to je kraji pri Reni, ki mejijo na Francijo.

Narodni svetek v Nemčiji. Po celom sveti, gde Nemci prebivajo, se je razlejo veliki val navdüšenja i veselja nađ stanovitnostjov posaarskih Nemcov, ki so po 15 letnoj ločitvi te šli nazaj k maternoj zemli, gda se jim je dobro godilo i gda so znali, ka de se njim v maternoj zemli slabo godilo. To je junaška lübezen. Včiti se moramo od Nemcov. Teškoče, šter

re mamo, so premaglive i nikdar ne zrok za dvojnost i obväpanje, nego zrok, podžig, da se združimo i z združeni močmi ščemo zboljšati svoj položaj. Nemška država je 13. jan. preglasila za narodni svetek na spomin srečnoga glasanja v Posaarji, šter se je te den vršilo.

Austrijska vojska na nemškoj meji. Austrijska vojska je zasela nemško-austrijsko mejo, da prepreči demonstracije, štere se pripravljajo po posaarskom glasanju za Nemčijo.

Estonija. V Estoniji se pripravla nova oblika vladanja. Razpüsti se parlament i ž njim vse politične stranke, pa de se država ravnala po stanovaj.

Marijina pomoč pri posaarskom glasanju. Po „Straža v viharju“ opišemo. Petnajst let so živeli katoličanski prebivalci Posaarja na meji dveh držav. Znali so, kama do šli, zato njim je bilo težko, zato so njihovi püšpeki odredili javne molitve za srečen izid plebiscita (narodovoga glasüvanja). Nato so jih šče bratje po krvi, bratje po veri, katoličanci v Nemčiji, pismeno prosili, naj njim

„Amerikanski Slovincov Glas“ čestita k 60 letnici našega vrednika.

V 50. številki Kardoš Aleksander, vrednik, evangeličanske vere ete pozdravne reči objavlja:

Šestdesetletnica Klekl Jožefa. Klekl Jožef, vpokojeni črensovski plebanoš, izdajajeo i vrednik Novin, so preminöči mesec svetili svoj 60 letni rojstni den. G. Klekl so voditeo spodnjega dolenskoga kraja Slovenske krajine, ali vnogo vernikov i prijatelov majo tüdi na Goričkom i v celoj Slovenskoj krajini pa ešče med evangeličanci se veselijo velkoj lüdnosti. Dosta dobroga so včinioli našemi slovenskomi narodi v tistom časi, kda so bili duga leta narodni poslanec. Ob priliki njihove 60 letnice rojstva so jih jako toplo pozdravili od vseh krajev i nepozabno proslavo so dali obslüzavati za njih, kakše je v Slovenskoj krajini ešče nišče nikdar ne dobo“.

„Čeravno nas velke razlike ločijo od tistih idealov, štere g. Klekl reprezentirajo, ali to nas zato nemre preprečiti v tom, ka tüdi mi ne bi toplo pozdravljali g. Kleklina ino pri toj priliki njim želemo dobro zdravje, popolno veselje i vse najbolše v prišestnosti, pa naj ešče dugo-dugo stojijo na službo našemi narodi, šteromi so jako potrebni pošteni i dobrolni voditelje. Mi znamo, ka so Oni dostim včinioli dobro, ešče tistim, šteri so odkriti njihovi protivniki bili, če so se v nevoli obrnoli k njim, Oni so ravno tak pomagali tem, kak svojim najbolšim prijatelom. Takše čine nje je pa hvale i pripoznanja vredno. Zda ob prvim odkritu spoznamo, ka so g. Klekl velko dobroto včinioli rediteli naših novin, kda je on ešče v starom kraji bio i kda je tisto velko

pridejo pomagat v boji. Prišli so pod varstvo svoje svetnice, irske kraljične Orane. Pa koga ešče? Marije! — Poslüšajte:

Na samotnom bregi blüzi varaša Blieskastel stoji kapelica s podobov „Marije s strlicami“. Pred sedemsto letmi je prišao šče vitez iz križarskih bojn, ki so štete sveto zemlo, gde je živo naš Zveličar, iztrgati iz rok krivovercov i jo pridobiti pravoj Cerкви. Te junak se je nastano v düpli velkoga dreva, na šterom je zdubao tüdi Marijino podobo. Krajino so napadnoli roparje, tüdi toga samotarca. Šče v podobu so strelali i glej, Marija je — zakrvavela. Roparje so se spreobrnoli, betežniki, ki so prišli na te kraj, so čüdivito ozdravili, tüdi grofica, ki je vladala krajino, zato je odnesla podobo v svoj grad i v zahvalo dala postaviti šče klošter (samostan). Revolucija (reberija) je pomela oboje, ostala je samo — Marijina podoba, ki so jo odnesli zdaj na staro mesto; od teh mao lüdstvo ne henja romati k Njej. . . Pod takšov bramov se njim ne trbe bojati nikog! Marija, žalostna Mati boža je okrepila, naj idejo bratom pomagat v boj za Jezušovo sveto vero. Zato so Posaarčarje zmagali.

bojüvanje meo z g. Koder Antonom, kraljevskim notarišom, štero se je v njegovom Prekmurskom Glasniku začüno ino v Kleklnovih Novinaj dokončalo. (Na to opisüje svoj novinarski boj z g. Kodrom i svojo zmago. Potem pa nadalüje:) Vredniki Novin sem se ešče nikdar ne zahvalo za to do broto, štera je meni v tistom časi dosta vredna bila i za štero se zdaj po 12 letih zahvalim g. Kleklina“.

Istina se pa etak glasi:

To ne drži. V Slov. Gospodari piše nekak 16. jan. pod naslovom „Dolinsko“, „da se malokde vrši delitev mirnim potom. Bratje se med sebov svajüjejo i tüdi mrtvih starišov ne püstijo v miri“. Vnoga i vnoga leta živimo na Dolinskom, ali od svaj je malokda bilo čüti, v miri so si bratje razdelili po starišovoj smrti imanje. To posvedoči tüdi sodnija, ki je merodajna. To se tüdi ne more trditi, „da se mladi zakonski pari navadno ne razmijo i tüdi njihova deca ne, dokeč stariše živejo“. To nikak ne drži. Če je tü pa tam kakši nesporazum, se ne sme od našega lüdstva trditi po celom sveti, da je to navada. Mladi zakonski pari, ni njihova deca, ni stariše v najveškoj meri ne podpišejo trditve pisca. Te trditve so za većino žalive. Naj se zato jako pazi, ka se trosi med svet od našega lüdstva. Ma najmre te dober narod sovražnike na vse kraje, šteri z štiridesetdnevnom postnim gladom čakajo, če morejo kaj slaboga od njega zvediti, da te päli vdarijo po njem. I če domači človek kaj takšega nelepoga piše od njega, njim tembole prav pride. — Prav je pa napisao pisec, da se na Dolinskom prerano ženijo i da se po delimbi zemla razdrobi. Srbski zakon bi se mogo na naš kraj raztegnoti,

Bistrički Ferko:

Obrazi.

II.

Bara je mejla bodikaj moža. Ve bodikaj je ravno nej büo, samo Bari je nej šteo ito vse po vouli. Nanč janko joj je nej dao küpiti, či je ravno bilou pred svetki.

Tisti den si je pa štela küpiti robec. Vunatni robec. Moži Martini je pravila, ka ide k botri v Č . . . , ka dete pogledne. Že ato so njoj botra pri cerkvi pravili, ka je tak dugo nega. Boug ne daj, ka bi se botri zamejrla, cilou jim, ki so tak svoji, smozgojasti.

Bara se je zato paščila, ka bi rejsan šla k botri i bi si pojduoč küpila robec.

Da prijde vö od Kvake, vidi ka ide edna ženska pred njov. Jako pomali ide. Pašči se, pašči, te pa vijdi ka ženska stoji.

„Neje tou Manka? — Je! — Neje!“
„Viš, sam te nanč nej spoznala“
si odehne Bara. „Jaz pa tebe včasi!“
se smeje Manka „eden štük si bila

od mene, pa sam že znala ka si ti.“

Manka je nej znale, ka bi od veselja. Na toj dugoj poti si je nej znala kaj začnoti. Zaj je Bari v rouke segnola, kak ovači doma nikdar nej. Pa ka bi si doma v rouke segao. Zvün či se ide k rodi. Te že.

Či človik na poti sreča svojega poznanoga, je inači. Bole se čütita eden drugomi bližnjiva. Zato Manka tüdi nej znala, ka bi drugo napravila od veselja. Stisne Bari roko.

„Tak kak da bi si dogučale.“

„Kama pa ideš Manka?“

„V bunto. Znaš, janko mam pri švelji pa so mi šlingaji sfalili. Ti Bara pa k botri?“

„Kak pa tou ti znaš?“

„Naš Vinci je hodo dnes zajtra k meši, pa jij je srečo, ka so se v gorice pelali. Nega jij doma!“

„Rejsan? E naj bo, ve mam ovači tüdi poseo v Č . . . Morem si küpiti robec.“

„Viš te pa ravno prav.“

Zaj sta šle bole pomali. Manka je začnola gučati „ka so se joj sline

cidile“ bi pravili Žoudosov dedek.

Sosidovi Balažovi že več nejmajo mesa. Pa je nej dugo, kak so klaki. Pajžlarov je pa včera vse spotro, ka jemi je žena v nos vrgla, ka je pijanec. Francin Mijao, kak je z Amerike prišeo, vkradne bilice gde more. Ato, da si je pa štela Franca skrma jij nekaj ocvrejt, je nej najšla v plügi v parmi drugo kak položek, v klejti pod škrinjom pa paklin tobaka. Te pa je Franca Mijala tak s polenom zbijla, ka je odišeo in že tri dnij poležavle po Kovačovij štalaj, dokeč pa küre kaj ne znesejo.

Po cesti od Lendave do Sobote sta se pelala dva mladiva gospoda. Znan dijacke.

„Ka njiva pa mantra, ka se po tom snejgi z biciklinami vozita.“

Le sta nekaj kimavsala z rokami pa gučala. Bara pa Manka sta nikaj nej razmile, njeva med sebov znan tüdi nej . . .

„O Bogdaj ženske — nezereenske“ — njivi pozdravi štacunar „ka bou novoga: pisano, čorno, belo.“ Štero

šteri ne dovoli delitve i obremenitve do 5 kat. plügov zemle, potem pa naj bi država podpirala naselitev našega naroda, pa je te socialna rana Dolinskoga zvrčena.

S krühom lüčimo za kamen. Pred meseci je bilo, ka je nekaj v Slov. Gospodari poročao, da so ednoga dečka v Žizki teško ranili. Naše Novine, ar smo dečka taki po bitji srečali pri teškem deli, ž njim gučali i njemi rano poglednoli, so gornjo trditev nekakoga v Slov. Gospodari popravile. Dečko je bio samo lejko ranjen. Te nekaj se je nekaj zagovarjao sledkar. Püstili smo celo stvar pri miri. Svojo dužnost smo spuniti, kak kat. novinar, laž smo odpravili, dopisnikovo zmoto popravili. To je kršćanska dužnost I zdaj po vnoгих mesečaj, te nekaj znova piše v Slov. Gospodari i to v 3. številki od nekšega našega bitja i pravi: „Da bi bil kateri hudo ranjen, tega ne upamo zapisati, ker bi mu v veliki vnemi zopet kdo šel rane merit“. Vsaki mora priznati, da se s temi rečmi dopisnik norca dela z našega vrednika, ka zakaj je pravico napisao pred par meseci. Oster kamen je to pisanje, a mi ga s krühom povrnemo: odpüstimo žalivci, molimo za njega, naj njemi Bog odpusti greh proti lübezni do bližnjega, ki z ednim moti mir i napada istino.

V „Ljudskoj pravici“ 28. dec. se napada prošnja za brezobrestno posolilo na pomoč siromakom. Mi znamo iz sv. Pisma, ka je Kristuš takše posojilo priporočao, celo ešče to, ka če kaj posodimo, niti naj nazaj ne želemo. Države posojüjejo penez brezobrestno v vnoге namene, šteri večkrat neso prepotrebni. Proti tomi nema „lücka pravica“ reči, pač pa se njej ne vidi, če se to prosi za tiste siromake, ki nemajo doma, da streho dobijo, ki nemajo oblačila, da se oblečejo, ki nemajo krüh, da se nahranijo. Jete napad pravica i lübezen narekovala „lückoj pravici?“ Za pravico lüdstva se šče te list boriti i napada največšo pravico lüdstva, pravico do človeka dostojnoga življenja. Vsaki, ki šče rešiti socialno žareče pitanje, pozdravlja vsako akcijo, štera ide za tem, da zboljša lüdem teško preživlanje. Kak vidimo, „lücka pravica“ nešče siromakom pomagati, nešče socialnoga pitanja rešiti. I mi pritrdimo k tomi pa še dostavimo, da ga tüdi ne bo rešila, ar brez lübezni do Kristuša toga pitanje do korna nišče ne more rešiti.

Nevole naših kolonistov

(Pismo kolonista za Novine).

Velečastitomi g. Klekl Jožefi, vredniki Novin i skrbnami čuvari naše mile domovine tü na severnoj meji v Slovenskoj krajini i vernomi zagovorniki pravice, borci za Jugoslavijo i njeni narod. Pozdraviamo jih v imeni božem ob njuvoj 60 letnici naporinoga dela. Daj jih Gospod Bog, ešče dugo let nam živet i nas voditi državi v ponos, Bogi na čast i nam na zveličanje.

Zdaj pa blāgovolite posluhñoti naše zburkano življenje i naš položaj.

doli vzemem?“

Že je meo kredi lestvico, ka bi leto k prečkem po blago.

„E ve pa malo počakajte, ka si spoglednevi.“

„Najnovije angleško blago, to, eno francoska roba . . .“

Naštevao je edno za drugim. Bara pa Manka sta pa nej dosta poslušale. Želne oči so romale od prečkjeka do prečkjeka, od blaga do blaga i se svetile v zadovolnosti.

Manka je ostala pri partastom.

„Bara, takše ti zaj najbolje nosijo.“

„Pa je nej fajno. Za reklina šče je, pa za janke nej.“

„Meni se pa dopadne“. Manka je vzela meter pa pokazala: „Toga se dajte.“

Jož kakše badlaje je te bilou. Či je močno, či je debelo, či se svejti.

Štacunar pa je šče kcoj drükno: „Vuna.“

Dvakrat je prišeo velki cajgar na cerkvenom törni okoli, kak sta odišle vö iz stacuna Manka pa Bara. Robec pa janko sta pa le mele.

Gda je agrarna reforma začnola deliti zemlo, se nam je nüdila mogočnost naseliti se tü na severnoj meji soside nam Madjarske. Zahvala zato ide g. Klekni i oblastnikom, šteri so jih podpirali. Te smo dobili 4 do 8 oralov zemle. Začnoli smo si zidati hiše pa smo se pri tom močno zadržili. Naseljenci l. 1929 smo si spodosili pri agr. zadrugi 112.500 Din penez na skupno jamstvo. Od toga i šče od zamüdnih obresti plačamo 6 procentov. Kak naj to zdaj plačujemo, da so cene tak nisike. N. pr. krava za klobase 75 par, svinja za 4 Din kg., teoci 4 Din, pšenica 120 Din, žito 100, proso 90, hajdina 80, belice niti za 25 para. Poleg toga so nam miši vničile silje, da vnoги niti sejati nemajo kaj. Küga nam je vničila do 40 falatov svinj. Kak bo pa zdaj po zimi. Polovica dece bosa hodi v šolo, slabo oblečeni, slabo hranjeni, penez pa nega niti za drobnarije, ne za zdravljenje. Drva nam trbe küpiti. Kak te naj plačujemo svoje obveznosti.

Poslušajte edno zgodbo. Zgodilo se na Müri. Šli so mati s čerjov, sinom i zetom v ladji i se z brodarom pelali prek Müre po drva. Mislili so srečno priti nazaj, pa se jim je zgodila nesreča. Kda se pelajo, zapriče brodar štango v pen i je ne more vö zmeknoti. Če bi njemi oviva dva znala pomagati, bi šče nekaj šlo, ali če bi njim što dao dober tanač, ka naj napravijo, bi se rešili smrti. Ali pomoči ne bilo, valovi Müre so je pogutnoli. — V takšem stanji stojimo mi dužniki. Če bi naprej znali za te slabe čase, se gvišno ne bi zadržili, kak ovi nesrečni ne bi šli po drva, če bi znali za nesrečo. Tak smo tüdi mi vzeli dug na svoj hrbet. Če bi nam što povedao, ka de šče vsikdar slabše, bi odali živino, gda smo za njo ešče kaj dobili. Če bi ovim v ladjo vrgeo što vože, bi se rešili. Če nam što skoči na pomoč, se ne pogreznemo v dugaj, če pa nej, tak obhodimo, kak zgoraj omenjeni v ladji.

Što naj narod vodi po pravoj poti, če nej tisti, šteroga narod zvoli za oblastnika, što naj deco opomina, da se ne potopi, če ne stariš. Te je že zabadav letati na bregi Müre, gda so že žrtve pod vodov. Tak nam nega več pomoči, če se nišče ne gene i nam ne pomore zdaj. Kleti mo se morali seliti kak ftice selivke, če se nam stališ ne zboljša. Naši sosedje Madjari se tomi itak že veselijo, ka te mi dobijo našo zemlo. Oni bolše stojijo, ar so stari gospodari, mi sami mladi gospodari smo se pa s tüjim kapitalom selili se i si hiše povali.

Pa ešče nekaj. Svoj čas smo prosili agrarno oblast, naj nam podeli 2 orala zemle za šolo i kcoj vrt za drevesnico. Bilo je že odobreno, drugikrat pa odbito i podeljeno agrarnoj zajednici. Zajednica davle to v najem. Vsej kolonistov nas je v Mostji 73, od teh 25 članov zajednice. Trbelo bo pomali šolo zidati. Zemlišče mo si morali küpiti. Že smo morali vzeti v najem edno hišo, da se eden razred tam vči. Ali se ne bi

dala ta krivica popraviti na hasek vsem kolonistom?

Prosimo g. urednika, naj nam ne zamerijo, če smo se jim potožili. Bodate pozdravljeni od nas kolonistov v Mostji.

Deset zapovedi za mladino.

Tokojski tisk objavlja med spomini na čušimškega zmagovalca Togo tüdi „Deset mladinskih zapovedi“, štere je napisao na prošno skupine japonski vzgojitelov. Togo je padao v toj obliki lastne nazore i pripomno, da morajo postati kažipot za vsakoga japonskoga mladenca, kajti „sestavleni so v soglasi z določilih največših možov naše domovine.“

1. Včini vseli, ka ti nareküje dužnost, i se ne brigaj za nevarnost.

2. Rano si določi svoj cio in njemi ostan veren do konca življenja.

3. Bodi trden v nesreči, to je velikoga pomena. A bodi tüdi skromen po zmagi, to je še vekšega pomena.

4. Oblübuj največ samo polovico tistoga, ka moreš i ščeš včiniti.

5. Zadržaj vsako nebrzdanost kak bolezen taki kak se oglasi. Ovak je ne boš premagao.

6. Navči se brezpogojne pokorščine. Samo na te način boš poznej dorasto vlogi zapovednika.

7. Če moraš voliti med krutostjov i vsmilenjom, bodi vsmilen. A če moraš voliti med vsmilenjom ino pravičnostjov, ostanj rajši pravičen.

8. Strahopetnost je najsratomnejša izmed človečih falng. Samo na eden način jo lahko premagaš. Vcepiti si moraš zavest, da je tvoja čast dražja od življenja.

9. Kajkoli že moraš včiniti, včasi včini tak, kak da bi bio sredi trga, kje te opazüjejo jezeri.

10. Ne vdajaj se senjam, ki ne obrodijo djanja. A pred vsem pazi, da ne boš po nepotrebnom klepetao. Ne smeš postati baba, če si rojen za moža.

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Bogata naročnina. Dr. Franc Klar, banovinski zdravnik v Lendavi, nam je poslao kak vsako leto 100 D. naročnine. Bog lepo plačaj!

Naročnikom Marijinoga lista i Ogračeka na znanje. Januarsko številko Marijinoga lista i Ogračeka zdaj dobite v roke. Vsaki naročnik mora plačati 1 Din za Marijin list kak številko v roke dobi. Ki pa more, naj več plača. Te penez včasih pošlite notri na upravo, zato ka celi mesečni račun moremo včasih poravnati. Za Marijikin Ograček pa plačajte naročniki februara meseca 1 Din.

Navuk za tretjered je dnes 27. jan. v Črensovcih po večernici. Večernice ob 2.

Na sirotišnico Deteta Marijke v Turnišči so darovali: Zver Štefan z Nedelice 5 kg. prosa, uredništvo Novin v Črensovcih naročnino

včasi za vesjov. Müra teče okoli nje. Poraščena je z nizkim vrbovim grmovjom. V meglo je odeta, posebno zdaj, da mesec ne sveti. Müra šumi. Čüje se . . . Divja reca je zbrečala. Čupura jij kroži nad Meksikov, dokeč se ne spistijo v mrzle bereke . . .

Sultan je zalajao.

„Na, što pa zaj prijde?“ pravijo Glažarov oča za dverami.

„Ti si Manka“, zbrečijo, da stopi Manka notri. „Sam Boug te je prneso. Skoro bi tou mogeo z voglinom na dveri zapisati.“

Ravno po vouli jim je pa nej bilou, oči, či ravno so tou pravili, pa tüdi drugim lüpačom nej. Gde je Manka pouleg, tam šče sigdi jezik kredi meti. Nje so vsi siti.

„Oča, ka bi trbelo . . . Viš jo viš! Bara ti si tüdi tü?“

„No, pa sta vküp!“ si muvijo oča.

„Tüdi“, se smeje Bara.

Šče je kaj tam prostora, ka bom šla k tebi sediti?“

„Odi, je, telko se stisnemo.“ Manka je prek stola stoupila i

dva naročnika v Nedelici v zrnji, to je 14 kg. prosa. — V imeni sirot se sestre toplo zahvalüjejo.

Na podporo Novin so nam poslali: Dr. Josip Glančnik, Sobota Din 5, Lukač Jožef, Bakovci Din 2. — Bog povrni.

Gomilica. Naš sabolski ceh je meo v nedelo 13. jan. svoje cehsko spravišče. Kak navadno vsako leto, tak je tüdi zdaj prišlo ta par nepozvanih gostov, ki neso v društvi, pa so se tam začeli svajüvati. Ednoga zmed njih, ki je s sekiricov tam hodo, so možki nekaj pokaštigali in njemi pot pokazali. Čejskim svetüjemo, da pred takšimi drugoč zaprejo vrata. Na božični dopüst sta prišla od vojakov dva našiva dečka. Bila sta ves čas jako pošteniva. Nevemo pa, zakaj je bil eden bit od nekših kopinarov na poti, gda je hodo po nekšem posli v Lendavo. Dvema našima vertoma so zadnji čas pri goricač vdrlj v kleti, ednomi so odnesli okoli 400 litrov vina i 5 pintov žganice, drugomi pa 17 litrov žganice in vse orodje, ki se je tam nahajalo. Za ropari nega zdaj nikšega sleda.

Najvažnejše, ka morate znati od zavarvanja pri Karitas: 1. Zavarjete lahko sebe i svojec. 2. Što se zavarje i koga zavarjete, mora biti zdrav. 3. Zavarvanje je trojno: zavarvanje herbije, starostna oskrba i zavarvanje za slučaj smrti. 4. Pri pristopi trebe plačati 10 odnosno 20 Din. 5. Mesečno se plačüje šuma, ki si jo pri pristopi lahko vsaki sam določi. Najmenša mesečna premija je 5 Din. 6. Zavarvana šuma je tem vekša, kem mlajši je što ob začetki zavarvanja i kem višja je mesečna premija. 7. Če zavarvana osoba merje zavolo kakše nesreče, se izplača dvojnja zavarvana šuma. Natenčnej vas od vsega povči vodstvo „Karitas“ v Maribori, Orožnova ulica 8, uredništvo Novin v Črensovcih, domači gospod župnik, zastopnik.

Zahvala. Kmečka posojilnica v Soboti in posojilnica na Cankovi sta tüdi v teh težkih časih priskočili na pomoč našemi dijaškomi zavodi Martinišči z velikodušnim darom. Prva je naklonila dar 1000 Din, druga pa 250 Din. kak novoletno darilo. — Vodstvo Martinišča se tema dvema domačima posojilnicama najiskrenej zahvalüje. Naj jivi sprejava boži blagoslov, ar tüdi v stiski ne sta pozabili na dobrodelnost.

Dnes obslüžavle Martinišče svetek sv. Franciška Saleškoga, patrona Salezijanske družbe.

Novi občinski proračuni bodo naskori sestavljeni. Pri sestavi proračunov naj gledajo občinski voditelje na to, da po mogočnosti znižajo občinske izdatke, ar so dokladi že povsedi vekši, kak pa redni davki. Za 1945—1935. proračunsko leto so bili tej občinski dokladi v srezu Sobota: Bodonci 85%, Cankova 78%, Gornja Lendava 163%, Gornji Petrovci 90%, Gornja Slaveča 92%, Križevci 80%, Kupšinci 60%, Mačkovci 120%, Martjanci 82%, M. Sobota okolica 86%, Pertoča 88%, Prosenjakovci 76%, Puconci 85%, Rogaševci 75%, Strükovci 60%, Šalovi 50% (majo občinsko gostilno i veliko veščino), Tešanovci 88% i Tišina 78%. Iz toga se vidi, da so najmenše doklade meli v Kupšincih i Strükovcih, čeravno te občine nemajo svojega posebnoga imetja i so dönok najmenše obč. doklade mele.

si sejla k Bari. Te je pa včasi začnola:

„Znate lüdje ka novoga? Skoro bi bila posnihalja.“ —

„E odi, Manka,“ so jo pretrgati dedek „tou nas jako malo brigo: Boj, či boš ravno pozvačin. Samo ne klepeči sigdar, pa ne valištraj.“

„Jaja“, se je oglaso vö s kouta Trajbarov: „lüdje so že vsega toga puni.“

„Navolili smo se tvojega brbotanja.“

„Ednok si že lejko držiš jezik z Barov vred.“ „Nej je zadosta, ka nas vse vlačita okoli po vesi, šče „Novine“ so pune vajnoga žlabranja.“

„Novine“, ja!“

„Cejlj svejt more znati, ka se pri nas godi?“

Nikaj sta nej odgovorile.

Tisti večer je pa nej bilou fajn na lüpanji. Od Bare pa od Manke je v „Novinaj“ potli tüdi nikdar nej več bilou.

Vmrli so oča od g. ravnatelja Martinišča, Dr. Kelenc Tomaža. V molitev dobrih duš zročimo pokojnoga. Naše sožalje!

Črenšovci. Seleksijsko društvo v Črenšovcih ma svoj letni občni zbor 3. februara 1935. popoldne ob 3. uri v malo dvorani „Našega Doma“. 1. Čtenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo funkcionarov. 3. Poročilo predjednikov računov. 4. Volitve. 5. Sklepanje od potreb za uspešno delo. 6. Slučajnosti. Če občni zbor v tom časi ne bi bio sklepčen, se vrši za pol ure drugi, ki je sklepčen pri vsakom številu članov. Vabljeni vsi člani. — Odbor.

Hotiza. V zadnjem številu Novin je pod naslovom „Hotiza“ pomotoma bilo objavljeno gasilsko društvo mesto cejsko društvo.

Mala Polana. Jan. 19. smo zakopali ednoga vrloga mladenca, Bedernjak Jožeka, po domačem Ozjanovoga, šteri se je odselo k večnomi počitki v 20 leti po ednoletnem betegi, jetiki. Vso zdravljenje je zaman bilo. Dragi Bog te je k sebi pozvao, da ljuboga Jezušeka obineš. Pokojni je bio cheški brat, pravoga krščanskoga mišljenja i čitateo Novin, Marijinoga lista i Ogračeka, dosta drugih krščanskih knjig i življenja svetnikov. Jožek zato, da se ti zamrzi zemlja, gda si mislo na nebo. Pokojni je bio tih mladenec, ki ne lubo sveckoga veselja. Na zadnje je k sebi sprijao ljublenoga Jezušeka, ka je tak vroče zelo. Mladina obojega spola ga je oblekla z rožicami i sprevodila v hladen grob poleg domačega roda z vnogimi sprevodniki iz fare i zvuna nje. Sprevodila sta ga naš domači i črenšovski g. plebanoš. Najnemi Jezušeko Srce odpre večni raj, molimo vsi.

Kratke novosti.

Komunisti obsojeni. V Maribori je senat obsodo Apih Milana i tovariše od 7 mesecov do 4 leta trpečo vozlo zavolo komunistične agitacije. Zagovornik obtožencov je dobio 300 Din. kaštige ali šest dni zaporavolo nedostojnoga oponašanja.

Katoličani za siromake. V Mostari je 60 kat. družin, štere nemajo kaj jesti i ne drv v toj velikoj zimi. Katoličanci so se odločili, da tem siromakom poskrbijo poreben živež i kurrjavo.

10 metrov velika podoba Srca Jezušovoga. Postavili so jo v Španiji na goro Tibidabo (Tebi dam) poleg Barcelone. Pod podobov stoji cerkev, posvečena prestadkomi Srci Jezušovomi. Podoba je zlejana z bronza, šteroga se je potrošilo 1200 metrov.

Proslava pri jezuitaj v Ljubljani. Od 18. do 20. januara se je vršila slovesnost na čast trem mučnikom iz Družbe Jezušove, ki so med Indijanci svojo krv prelele za Jezušovo sveto vero. Lani so bili med blaženo spisani i ti so: *Gonzales Rok de Santa Cruz, Rodriguez Alfonz i del Castillo Janoš.* Jezuiti so bili tisti, ki so med Indijanci vpelali skupno življenje, kak je nekda bilo v Jeruzalemi med prvimi kristjani. Te indijan-

ske naselbine so se zvale redukcije (povračišča, ar so se povračali divji narodi v te hiše) i jih bilo do 200. Španjolska vlada pa je pregnala jezuita, zgrabežljivost trgovcov pa razbila skupno življenje. A v nebi je v neskončnoj blaženoj meri vse povrnjeno.

SPORT.

Po trudapolnem delu, preko pomembnih ovir in teškoč, kijub raznim pritožbam in nevesečnostim, se je vendarle uredila ideja lendavskih sportnikov, ki so dali inicijative za ustanovitev sportnega kluba „Lendava“.

Pravila kluba, ki so bila vložena dne 27. 7. 1934. pri tuk. sreskem načelstvu, so bila, lahko rečemo v zelo kratki dobi, odobrena od g. ministra za telesno vzgojo naroda pod br. 6644. Temeljem odobrenih pravil se je vršil ustanovni občni zbor dne 7. januarja 1935. zvečer ob 8. uri v dvorani hotela Krona. Občni zbor je trajal precej dolgo, razpravljajo se je stvarno in v soglasju, le tu in tam je bilo razburljivih dogodkov, katerih uspeh je bila sestava kompromisne liste.

Med viharo in navdušeno odobravanjem je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik dr. Klar Fran, podpreds. Vrbanjšek Janko, I. tajnik Millavčič Slavko, II. tajnik Pečnik Dragotin, I. blagajnik Tivadar Štefan, II. blagajnik Balkányi Aleks, gospodar Stanko Štefan, njegov namestnik Pojbič Viktor, tehn. vodja Ralič Milan, njegov namestnik Eppinger Bela, odborniki: Stanislav Vavlar, Freyer Ladislav, dr. Peterlin Makso, Šikič Stanko, dr. Stupica Marijan, Vlahovič Vasilije, kapitan, Bačić Arpad, Bolta Slavko, Neubauer Josip, Weis Žiga, ing. Jurhar Franjo, Milhoffer Ladislav, — člani nadzornega odbora: Tasch Dragotin, Bartl Henrik, Wortman Armin, — člani disc. sodišča: Pollak Emil, dr. Pikuš Janko in dr. Strasser Armin.

Za ustanovitev sportnega kluba se ima Lendava največ zahtevali predsedniku kluba dr. Klar Francetu, banov. zdravniku, ki je bil izvoljen v največje veselje vseh prisotnih in sploh vseh občanov. Gosp. predsednik se je največ trudil in si prizadeval ter je neštoto krat interveniral na vseh odločujočih mestih, da tako doseže cilj lendavskih sportnikov — lendavske mladine.

Ustanovitev sportnega kluba nile zadovoljila upravičene zahteve pravih sportnikov, temveč upamo in smo trdno prepričani, da klub doseže svoje posebne namene s tem, da mu uspe potem sporta konsolidirati in pomiriti razplamtele politične duhove.

Ker imamo popolno zaupanje v odbor kluba, smo prepričani, da odbor stori vse, kar mu je v močeh.

Lendavčani mu zato ne bomo ostali nevhvaležni.

Zdravstvo.

Odpornost srca.

Detje ma razmeroma malo srce, a jako široke krvne cevke. Zato je pritisk krvi prav mali i krvni obtok izredno lehek. To je posebno dobro zavolo živahnije presrove, zlasti pri dovajanju snovi. Med 14. i 17. ali 18. letom, gda dozorevamo, se to spremeni. Srce postane dvakrat vekše, obseg glavne bitne žile pa naraste samo za petino. Poprek se velikost srca od detečje dobe do konca razvojne dobe podvanajsetori, obseg žil pa samo potroji; srčna vsebina na-

raste od 20 do 25 kubičnih centimetrom po končanom razvoju, obseg bitne žile pa v istom časi od 20 milimetrom do 61.5 mm. Odraščeni ma zato razmeroma veliko srce i vozke žile, krvni pritisk je vekši, srce mora delati bole pomali i z vekšov močjov. Posledica je, da se pri naporenejšem trudi srca razmerje med zahtevov i delom hitrej moti. Dokač zgubi odraščeni človek po hitrom bežanju, čeravno kratkom, ali pa bežanju čez več stub itd. sapo i njemi srce močno bije, toga dete ne čuti; pri njem se vse hitro zvednači. Deteče srce je tudi odpornejše proti betegom. Pri plüčnom vužganju deteta se doktor nede bojao kakših srčnih komplikacij; inači je to pri odraslom i posebno ešče pri starih lüdeh, šterih srce je pogosto obrableno i po raznih strupih (alkohol, nikotin) i po vznemirjenjih, skrbeh, žalosti itd. oškodüvano. (Zdravje)

Gospodarstvo.

Krumplici.

Velko odpornost krumplov proti betegi vničimo s tem, ka režemo semenske krumplice dostakrat na edno ali dve klici. Tomi de protigučao ništerni nevervani Tomaž i trdo, ka je na šest talov razrezao krumpič, pa je li dobo 8 vozov. To je istina, ka so krumplici zrasli, ali ne je pomislo, ka so tisti rezani bili ešče močnt i zdravi. Leto za letom pa smo s tem rezanjem odpornost oslabili i zdaj je sad toga našega nevednoga dela bič i njegov bič čütimo najbolje mi sami na sebi. Za saditev so najbolši celi krumplici nekolko debelejši od jajca. Od tej debelejšje pa režimo samo na dva dela i to tak, ka ga prerežemo povdiljek, ar so na ednom konci klice vsikdar močnejše.

Potrebno je poleg globoko obdelane zemle tudi dobro gnojenje. Poleg düšika nücajo krumplici dosta kalija i fosforne kisline. To so tri hranilne snovi, štere pospešüjejo odpornost proti betegi. Če pa gnojimo samo ednostransko i to z domačim, dostakrat slamatim gnojom i še tisto zavolo pomenkanja gnoja slabo, ne moremo pričaküvati dobroga i odpornoga pridelka. Zato naj bi vsaki kmetovalec na sprotoletje napravo probo. Poleg domačega gnoja bi gnojili ešče s kalijom i superfosfatom. Na pol plüga je potrebno k domačemi gnoji 50 kg kalija i 50 kg superfosfata. Küpo bi vsakoga po 1 kg i bi ga to koštalo 2 Din. Teva dva kg. umetnoga gnoja bi posejali na 45 m² (kvadratni metrov). Pri kopanju krumplov bi lejko zračunao, če se njemi izplača ali ne i bi tudi na lastne oči vido razliko po kakovosti i kelikosti, to je po lepoti i vnožini pridelka. S tem nega dosta trüda i tudi stroški, čiravno je

slab čas, bi bili zmaglivi i uspeh zadovoliv z 95%, če ne pri 100%.

Med letom nasade opazüjemo i vse tiste, šterim trava pri zemli gnili odstranimo i jo zakopamo. V jesen pa krumpišče na njivi, ka je süho, zežgemo.

Pri nas se največ krumplov goji: rožnik, aneidovec i kresnik. Zadnji je pri nas najnovješi i se je tudi najbolje obneseo. Na hektar to je 1³/₄ plüga je pri dobro obdelanoj zemli bilo donosa 189 metrov. Na pol plügi približno 60 q (metrov).

CENE.

Penez. Dinar v Zürichu 702, za austrijski šiling se da 8 Din. 20 par.

Zrnje. Na našoj železniškoj postaji: pšenica 123 50 Din, oves 94 Din, kukorica 64 Din. en meter. Cene ido gor.

VREME.

Postane bole hladno, pričaküje se sneg.

Pošta.

Ozvatič Alojz, Tišina. Leta 1931 smo dobili ednok 15 Din, ednok pa 4 Din i dozda ne smo dobili odgovora na koj je te penez poslani. Če je te penez naročnina, potem nega nikšega duga, liki ešče višek. Dajte nam odgovor, da moremo obračunati. — **Pozvek Anton, Večeslavci 6.** Leta 1931. februara 18. smo dobili 40 Din ostalo je duga 5 Din. Leta 1932. ste poslali februara 3. 12 Din 50 p, pa oktobra 3. 12 Din 50 p. Duga je tak ostalo 20 Din. 4. februara 1. 1933. ste plačali 25 Din. Ostalo je duga 5 Din, 13. novembra ste plačali 25 Din. Tak je ostalo naprej 20 Din. S temi 20 Din je plačan dug od 1. 1932. Za 1. 1934. smo pa ešče dozda ne dobili nikaj penez. Dajte nam na znanje, šteri den ste ček gor dali, da na pošti poiščemo, ar mi v knjigaj nemamo za 1. 1934. nikaj spisano. — **Balažič Marta i Anica, Francija.** Penezje sprejeli i razdelili. Materi vse pošlemo i je vse plačano. Tudi slovara sta plačani i smo jiva dali poslati iz Sobote. Kalendar smo znova poslali, ednok smo ga že, gotovo se je zgübo Palonka Vrečičova je ešče düzna 15 Din. Njej smo tudi poslali kalendar. — **Celec Jožef, M. Sobota.** Lani februara 4. ste plačali 5 Din, letos januara 7. pa 44 Din Nemate zato nikšega duga. Kalendar smo Vam poslali. Naše terjanje prve šlo ta, kak smo mi peneze dobili

— **Ritlop Martin, Širine.** L. 1932. je ostalo za 1. 1933. 5 Din. L. 1933. si plačao 50 Din. Tak je viška bilo 11 Din. L. 1934. si plačao 34 Din. Düžen si tak ostao na Ogračeki 5 Din i na poštini i tiskovini za terjanje. Ograček na posamezni naslov košta 5 Din. — **Žalig Štefan, Sobota.** Leta 1932. jan. 7. ste plačali samo 25 Din za Novine mesto 30 Din. Tak je nastala razlika od 5 Din vsako leto. Mi najmre vseli stari dug poravnamo i ostane je nova naročnina. — **F. Rožman, Cleveland.** Bog plačaj na lepom stenskom kalendaru. — **Marič Alojz, Krajna.** Zadruga ne dobila odgovora. Vi ste düžni javiti se pri Ambulantnoj komisiji. Tü najdete rešenje. Prepis rešenja pošite zadrugi i ona de naprej tirala to delo. — **Gomboc Ivan, Zerkovec.** Za dva meseca mate Novine naprej plačane. Ste nam vi Novine nazaj poslali?

— **Č. F., Vinjavas.** Prosimo odgovora, zakoj je poslano 10 Din više? — **K. F., Sobota.** Din 6:50 smo terjali zato, ar je na Ogračeki bilo 5 Din duga, ostalo je pa za tiskovino i poštino pri terjanju. — **Kühar J., Veržej.** Na posamezni naslov Novine 30 Din, Marijin list 15 Din, M. Ograček 5 Din. To je naročnina, Na letos ste tak plačali 30 Din. 20 Din je ešče duga za drugo polletje. — **Nemec Ana, Sobota.** Gda smo Vas terjali, je ešče bio dug, med tem časom smo dobili naročnino i nega več duga. — **Titan Franc, Sobota.** Za lanski Ograček ste ešče düžni 5 Din. Kalendar smo Vam poslali. — **Partl Andrej, Gerlinci 6.** Naročnino smo sprejeli, kalendar smo poslali. — **Vogrinič Alojz, Gerlinci 35.** Lani ste poslali 12 Din naročnina za M. list. M. list pa košta 15 Din i Ograček 5 Din. Na 1. 1933. ste bili düžni ešče 3 Din, tak smo od poslanoga odračunali i je za 1. 1934. plačanoga samo 9 Din. — **Sukič Janoš, Boreča.** 3 Kalendar smo Vam poslali. Ar pišete, ka ste je ne dobili, smo Vam je ešče ednok poslali. Če bi med tem časom prve 3 dobili, druge 3 odajte. — **Bokan Rudo f, ki je bio v Ljubljani, Savobarska ul. 14.,** naj nam pošite svoj naslov.

IZJAVA.

Podpisan Borovič Štefan ne sem plačnik za mojim sinom Borovič Štefanom. Odrañci, 1935. jan. 20,

Oča Borovič Štefan, gostilničar.

Sprimem ednoga **vajenca**

Tóth Franc, stolar, Sobota, Slovenska ul. 10

Delavsko družino sprimemo v službo — samo z več dela zmožnimi člani. Pogoj: stanovanje, drva, komencija, 24 mesecov zrnje, mleko, pol plüga zemle mesečna i dnevna plača. Pismene ponüdbe na MARTIN FISCHER, Gornja Radgona. 2-2

ODAM ŠIVALNI STROJ

za gotovino, ali hranilno knjižico. 3-1

GERENČER, trgovec, Dobrovnik.

Banka Baruch 15, Rue Lafayette, Paris

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vršiti vse bančne posle najkolantneje. Poštini uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned. Dienst; Luxembourg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice. 24-9

Boljševizem je delo židovov v Rusiji.

Prihod židovov v Rusijo.

Židovje so se naselili v slovenskih pokrajinah komaj, gda so je Nemci v 13., 14. in 15. stoletju izgnali proti vzhodu, na Polsko. Gda je zavolo delitve Poljske slednja postala del ruskoga carstva, se je naednok tudi židovstvo pojavilo v ruskom javnom življenju kak posebno žareče pitanje. Pod Katarinov II., štera je popsešüvala razvoj trgovine i obrti, so židovje obrprvni prišli do velave i so postanoli kak nejemniki velikih posestev i kak trgovci že tak nasilni, ka je je carica morala l. 1804. izgnati „kak izkoriščevalce kmetov“ iz dežele v mesto. Toda to je ne moglo biti dugo tak i že l. 1810. je bio izgonski ukaz odpravljen, toda izgubili so svojo narodno autonomijo i bili včlenjeni v splošno rusko narodnost. Zamisli francoske revolucije, štere so pomali predirale proti vzhodu, so zaledje predvse židovstvo, štero je po-

stalo tak nemirno i revolucionarno, ka je ruska vlada morala izdati novo protizidovsko odredbo l. 1840., gda je nakazala židovom 15 obmejnih gubernij, kak „čerte osedlosti“ ali naselbinske meje, šterih so židovje ne sme prestopiti. A nazluk tomi so židovje predrli to umetno mejo s tem, ka so naküpili velka posestva i si priborili prvenstvene vloge pri razvoju trgovstva. V 50 letaj pretečenoga stoletja je najvdemo že na ruskom dvori, gde nastopajo kak najbližnji svetovalci (tanačniki) carske družine i ešče posebi kneza Potemkina. Leta 1895. je Rusija štela 5 milijonov 110 jezero židovov, to je 4% vsega prebivalstva.

Židovje — prvi revolucionarci.

Slabe socialne razmere, v šterih so živele velke židovske vnožine, med tem, da so samo neštetni redki prišli do najvišjih mest, so vplivale na to, ka se je ravno v prvovrsti židovstva polasto revolucionarni düh, dosta prle, kak pravoga ruskoga delavstva. L. 1888. že so si židovje ustavili svojo socijalistično organizacijo, štera se je

hitro širila po vsaj tistokratnoj Rusiji, tak, ka so leta 1897. mogli ustanoviti že svojo židovsko socijalistično revolucionarno stranko, štera se je na kratko zvala „zveza“ (židovskih delavcov v Rusiji i na Polskom). Na njihovo pobüdo i ž njihovimi penezi se je leto na to ustanovila tudi vsruska socijalistična delavska stranka, v štero je „zveza“ stopila kak samostojna organizacija. I rusko socijalistično delavsko stranko je ustanovilo 9 ustanovitelov. Od 9 ustanovitelov sta bila 2 Rusa, 4 židovje, 2 Nerusa i 1 polžidov.

„Zveza“ je igrala v ruskom revolucionarnom socializmu prvenstveno vlogo, ve je sam Zinovjev (židov) v svojoj knigi od zgodovine ruskoga komunizma morao priznati, ka je „zveza“ naravnost vodila stranko i organizirala tudi prvi revolucionarni kongres leta 1898. Drugi strokovnjak ruskoga revolucionarnoga socijalizma Dimantstein (židov) pa je v svojoj knigi od Lenina priznao, ka se je Lenin morao dostakrat podvrčiti „zvezinof“ politiki. Dale.